

KÖRBRŮV

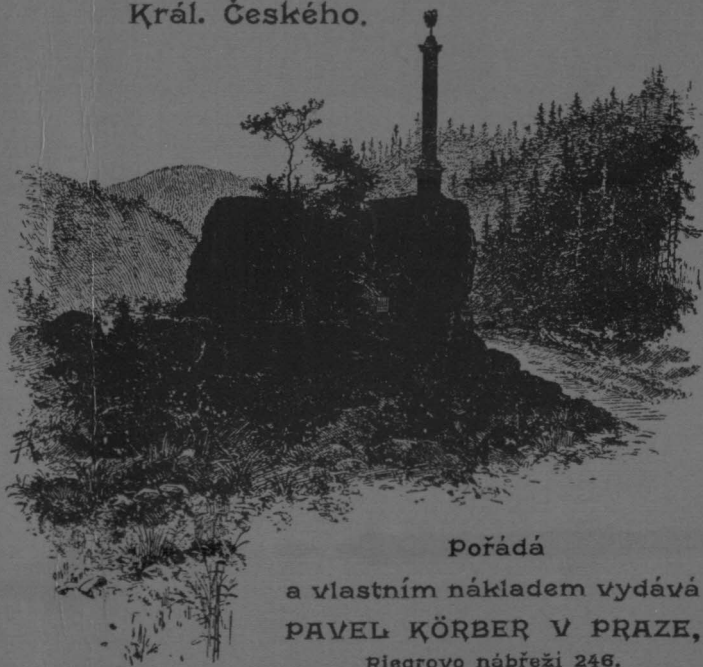
Sešit 4.

ilustrovaný

PRŮVODCE

po památných a
zajímavých místech

Král. Českého.

Pořádá

a vlastním nákladem vydává
PAVEL KÖRBER V PRAZE,
Řiegrovo nábřeží 246.

Z PRAHY DO ŠTĚCHOVIC — A — SVATOJANSKÉ PROUDY.

Veškerá práva vyhrazena!

Cena 50 h.

Svatojanské proudy,

směsice to říčních slapů, tajemných virů a peřejí uprostřed malebných skal a lesnatých výšin, skvostný div přírody, jenž, kdyby někde v cizině se nalézal, stal by se obdivovaným střediskem celých legií turistů a cestovatelů z celého světa. Však i za našich

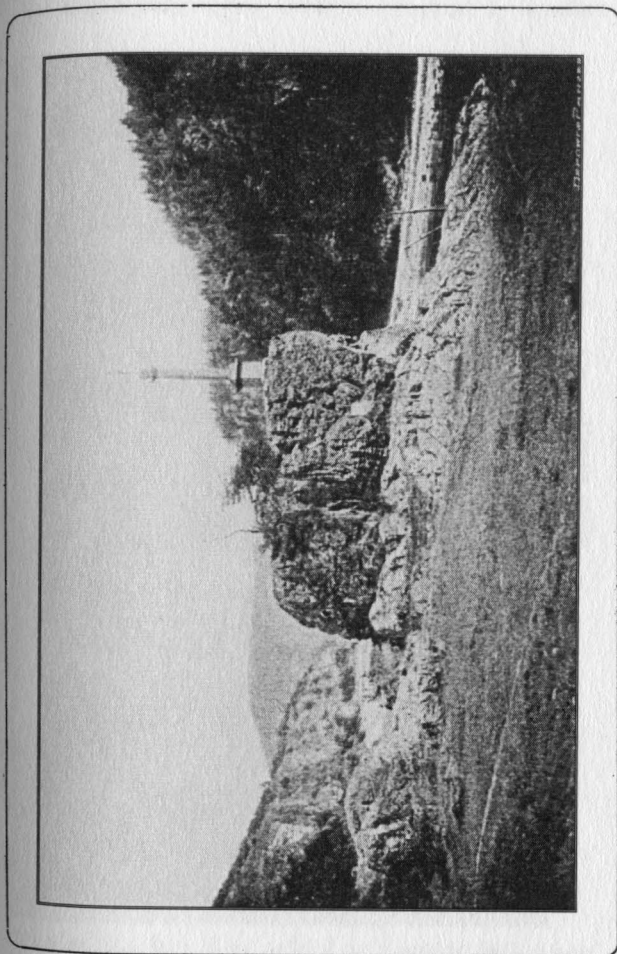
poměrů, kdy Svatojanské proudy jeví se nám v průvodním takřka stavu, neporušeny a nestrojeny vyumělkovanými či přibájenými podrobnostmi a na kapsu vypočtenými různými atrakcemi, jsou nám Svatojanské proudy místem nade vše vzácným a milým, neboť vnímavý čuch náš napájí se tu z čistého, nezkaleného pramene velkolepé přírody, zanechávající v něm navždy tklivou a milou vzpomínku.

K vycházce do Svatojanských proudů třeba si předem zajistiti místo na lodi, již zpáteční cestu proudy až do Štěchovic podnikáme. V neděle a svátky, kdy téměř vždy větší množství účastníků výletu proudy se účastní, netřeba se příliš starati; starost tu bere na sebe obyčejně plavec, jenž již ve Štěchovicích v době polední po účastnících se poptává a lístky k plavbě opravňující prodává. Cena lístku řídí se množstvím účastníků a obnáší 60—80 h za osobu. Ve všední dny, kdy účastenství bývá z pravidla menší, dlužno si objednat loď, za níž se platí (dle velikosti) 8—20 korun (osobu, na níž v tom směru nutno se obrátiti, označí výletníkům v každém štěchovickém hostinci; v době nynější výhradně oprávněným výpravčím lodí těch je p. J. Troníček, jenž pořadatelům i turistům ochotně vyjde vstříc). V četných hostincích štěchovických možno se zatím zcela pohodlně naobědovati, neboť společná cesta k proudům koná se o svátky téměř z pravidla až ke 2. hod. odpo.

Vycházka k Svatojanským proudům

koná se ve dny sváteční obyčejně společně. Výletníkům sdělí průvodce, že čas k vycházce se přiblížil, a když se shromáždili, nastoupen bývá pochod.

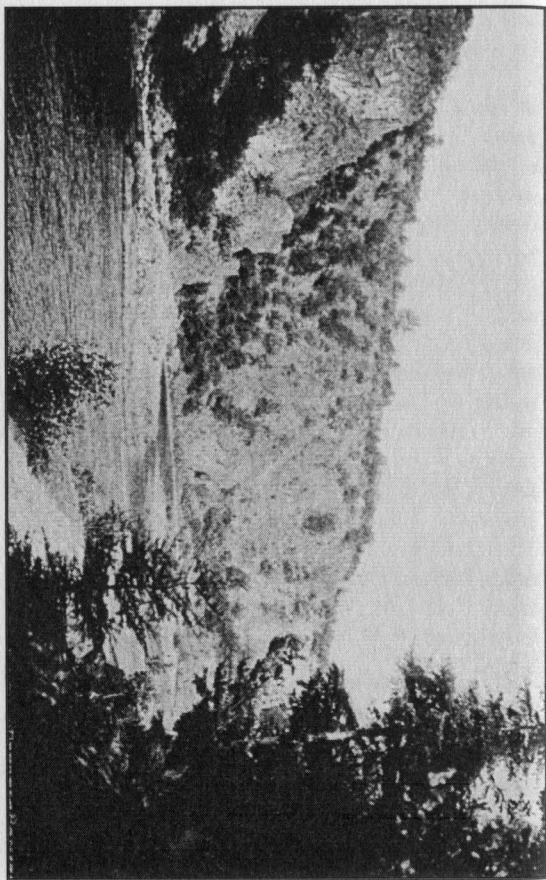
Za Štěchovicemi, překročivše potok *Kocábu*, v době deště proměněný v dravou bystřinu, zahne me v levo k lesu, jímž podél svahu *Homole* kráčíme pěknou stinnou cestou, jež v brzku dosti značné stoupání jeví; obešedše pak Homoli (v pravo), přecházíme horské sedlo, za nímž je *Červená hora*

Ferdinandův sloup.

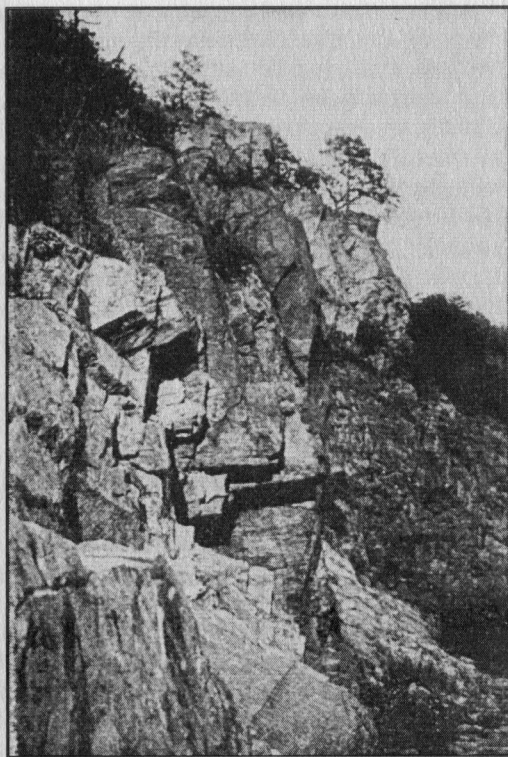
(486 m.), již dostihneme dosti pohodlným, přece však vytrvalým stoupáním, odkud pak krásnou lesní úžlabinou sestupujeme *k pomníku*. Celá cesta vede list-

Horní slap.

natými i vysokými jehličnatými lesy a Klub českých turistů opátril ji značkami; navzdor tomu není radno pro toho, kdož cestu koná poprvé, vydati se k prou-

dům bez průvodce, neboť malá jen nepozornost přivodí by mohla zbloudění, jež vzhledem na určité stanovenou dobu odjezdu lodi i parníku snadno by se mohlo stát velice *nemilým*. Pochod k pomníku

Bílá skála.

trvá as 1 $\frac{1}{2}$ hod. Kdo neleká se námahy delší cesty, za to však důkladně pokochati se chce malebnými partiemi sv.-Janských proudů, tomu budiž doporučena cesta hrází podél řeky (vzdálenost ze Štěchovic

k pomníku neb opačně = 10 km.); cesta tato zajímá bude zejména turisty z povolání a fotografy-amateury, kteří naleznou tu přehojnou žeň jak pro gourmandský svůj zrak, tak i pro fotografický objektiv. Přijde jim snad vhod i upozornění znalců, kteří tvrdí, že cesta proti proudu (od Štěchovic k pomníku) jeví se scenerie krajiny a seskupení skal daleko malebnější, než směrem opačným. Pro milovníky pochodů kombinovaných, budiž tu učiněna i zmínka ohledně vzdálenosti některých význačnějších míst od pomníku v proudech sv.-Janských; vzdálenost ta obnáší: do Slap 3 km., do Štěchovic 7½ km., do Bojova přes Masečín 14 km., na Jiloviště 22 km., na Hradištko 5 km., do Davle (přes Hradištko a Pikovice) 8 km.

Jsme u cíle. Kyprá louka, obklopená krásnými stinnými lesy, mile nás zve k odpočinku po mírné únavě, jež se znenáhla dostavuje. Malé občerstvení i tu lze obdržeti. Zde žena se džbánem v ruce nabízí čerstvou vodu z blízkého skalního pramene, jiná zas prodává chléb máslem pomazaný, ba i milovníci piva mnohdy zde dojdou své chuti ukojení. Líbí se nám tu jak náleží.

Zbývá nám ještě volná chvíle ku prohlédnutí pomníku a sochy sv. Jana Nepomuckého. Pomník pozůstává ze sloupu, stojícího na balvanu skaliny k vodě směřující, jež dříve „Hrdlo“ slula a za starých dob, hluboko do řeky zasahující, největší překážkou byla volnému proudění vod a plavbě lodí i vorů; na vrcholu sloupu trůní dvouhlavý orel ze železa. Nápis na pomníku umístěný nám hlásá, že pomník postaven byl péčí opata strahovského F. Kryšpína z Hradiště „na paměť nejmocnějšího císaře Ferdinanda III., pod jehož ochranou a jehož nákladem Vltava byla splavněna“. Doba, kdy se tak stalo a kdy pomník postaven, zaznamenána je tu letopočtem 1643. Opodál pomníku je socha ochrance plavců sv. Jana Nepomuckého (z roku 1722), jehož jménem i proudy pokřtěny.

Svatojanské proudy (dříve: Vltavské proudy, Skalní proudy nebo jen Proudý zvané) byly od ne-

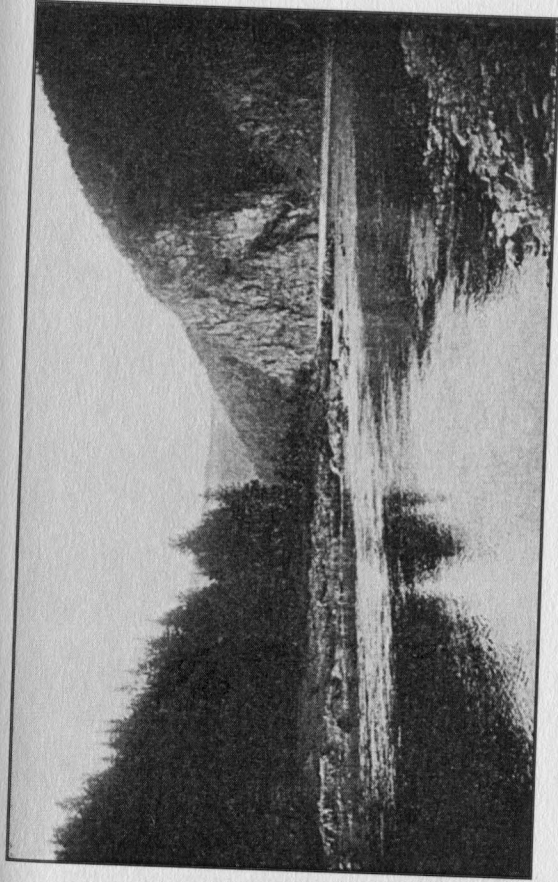
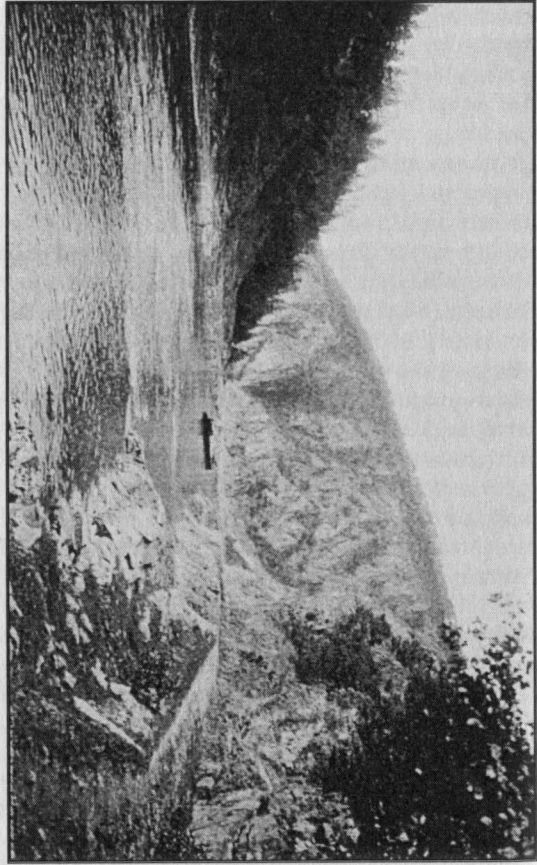
paměti obávaným místem plavců a lidí na vorech a lodích plujících. — Četná skaliska a skalnaté výčelnky, víry a zpáteční proudy činily plavbu místy těmi velice nebezpečnou jak lidem, jsoucím na plavidlech, tak i plavidlům a zboží na nich plavenému. Bylo třeba největšího úsilí a opatrnosti, aby proudy propluty byly bez úrazu. Plavba byla tu svěřována jen lidem nejzručnějším a s místem obeznalým. Navzdor tomu však četná neštěstí a vážné nehody byly tu téměř na denním pořádku a mnoho lidských životů v proudech skončilo. Samozřejmě tudíž bylo, že od dávných dob všemožně usilováno o odstranění aspoň hlavních překážek, čímž uvolnit se doufalo říčnímu proudu i plavbě. Z prvu dělo se tak železnými pákami a dláty, později účinněji střelným prachem a jinými výbušnými látkami; veškero toto úsilí odměněno bylo však jen částečným zdarem: největší překážky, velká skaliska z vody vyčnívající byla většinou vydlabána a roztrhána, skaliska však, pod vodní hladinou ukrytá, neporušena téměř trvají až na naše doby — máť upravení toku v těchto místech překážky takřka nepřekonatelné a původcům i vykonavatelům nového projektu na důkladné splavnění Vltavy bude v těch místech rozlousknouti nesmírně tvrdý oříšek. Dosud se stává, že vory, plující proudy, narazivše o skalisko, se rozbijí či rozpůlí, a perné práce je pak třeba, aby různé plující součástky plti či voru znova byly sestaveny a v další plavbě ku Praze pokračováno být mohlo; životů lidských však na štěstí méně na zmar přichází.

Všakť plavci až dodnes zachovávají starý obyčej svých předchůdců: plující nebezpečnými místy proudů prozpěvují si nábožnou píseň a nejedna vroucí modlitba zalétá tu k vyšinám...

Plavba Svatojanskými proudy.

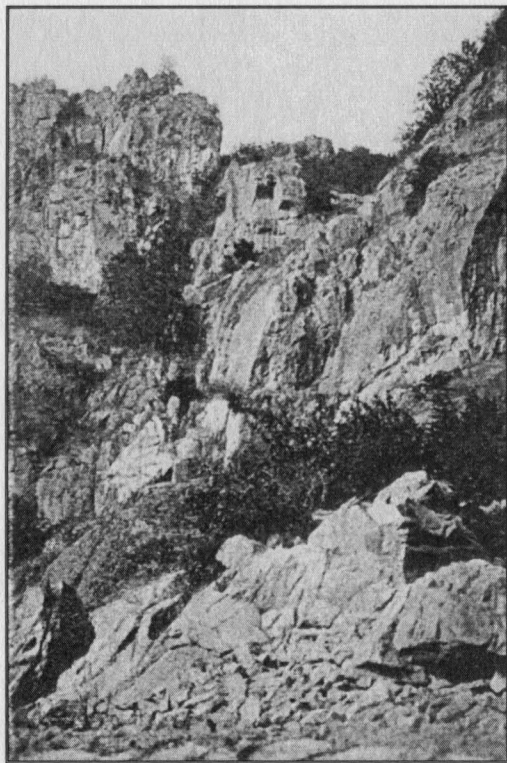
Lod se sedátky již je připravena a plní očekávání usedáme. Jsou 4 hodiny a v tu dobu obyčejně plavba bývá zahájena. Vodní úžlabinou věje svěží

Na Strelckým.

Dolní Bednář.

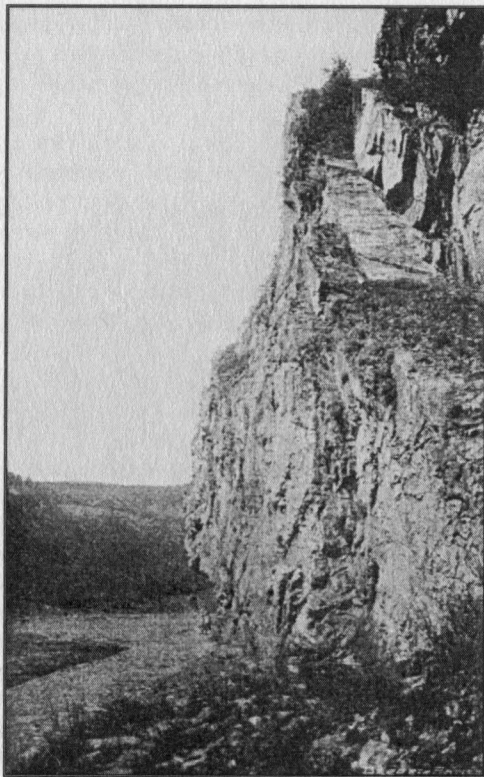
větrík a plavba děje se rychlým tempem, záhodno tudíž, aby méně otužili příhodným vrchním oděvem se opatřili. Sedíme pohodlně na větší lodi, řízené čtyřmi plavci a kormidelníkem.

Pod Hrdčkem.

Danému povelu sleduje odraz od břehu, vesla se vnoří do vln — a plujeme. Jsme u horního slapu blíže nebezpečného druhdy skaliska, na němž tyčí se pomník, a loď rychle spluje na nižší hladinu do šumících a pěnících se peřejí; vlny až k hlavám

nám vytrysknou, v jemný prášek proměněná voda mlžnatým svým závojem na chvíli nás obestře, loď poněkud se zakolébá, příboj vln — jakoby nás smělce chtěl pronásledovati — znova zabuší na boky lodi,

Horní Bednář.

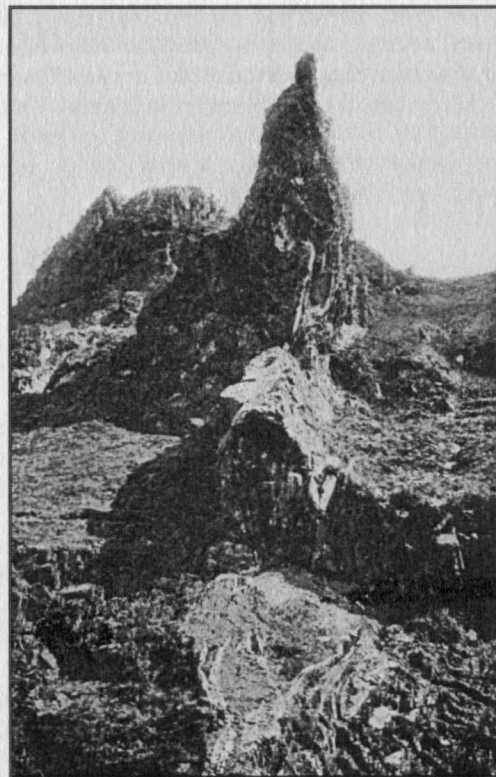
rázem však ocitáme se z peřejí v klidném, bystrém proudu -- propluli jsme „horním“ slapem a první ta „atrakce“ zůstavila v nás pocit velice příjemný. Však — hle! — již opět kolem lodi zveličují se vlny, hladina

divě se čerí a z blízka doléhá k nám šum a jek; loď se zakolébá, rychle spluje do peřejí, vzbuřené vlny zlostně zabuší v lodní boky, roztráště se však o ně, kvapem prchají v dál. „Aaah!“ vydere se nám z hrdla a nitro naplněno je příjemným pocitem, jež před chvílí poprvé jsme byli poznali. Spád a síla slapů podmíněny jsou stavem vody; je-li výška vody nadnormální, jsou vyšší i nižší místa řečiště vyrovnanější, tudíž slapy i peřeje menší; při menší výšce vody jsou slapy větší.

Zbude nám i dosti času, rozhlédnouti se po okolí řeky. Scenerie často se mění, v základě však pohoří Vltavy ve Svatojanských proudech obklopeno jest po obou březích mohutnými lesnatými stráněmi, zde příkrými skalinami, na nichž rostou jen divoké, zakrslé křoviny a stromky, ostružiny a netřesky; onde jsou skály pokryty stromy jehličnatými a břízami, jimž daří se tu i na mnohých fantasticky vyčnívajících útesech, jinde opět malé zátiší s bujnou vegetací a vřesem prostoupeno je tmavou, těsnou strží, z níž vyvěrá křišťalový pramen, zavlhčující okolní skaliska. Jen na několika místech srázné okolní stěny ustupují mírným lesním svahům, za nimiž běhají se stěny idylických domečků. Mnohé skály, jich úbočí a vrcholky mají skvostné útvary, smělé a rozmanité, a lid označil je případnými názvy jako: „u Křemele“, „Pod Hrádkem“, „Železná“, „Strejcký“, „Bednář“, „v Roháčích“, „Strhaný“, „Bílá skála“, „Mařenka“, „Žižkův brod“, „Vosiny“, „Čínský potok“, „Kletečko“, „Lípky“, „Hořejší buk“, „Dolejší buk“, „Koroptvičky“, „V dušni“, „Puchyrna“, „u Osla“, „Sovíky“. Ku mnohým z těchto míst víže se nejedna dojemná legenda a lidová zkazka.

Vyjmenovati a popsati tu veškerá zajímavá místa naprosto nelze; jeť jich tolik, že pouhá jich jména činila by bohatý rejstřík, k jehož doplnění a ucelení pouze vkus a odvaha vytrvalého turistu samy přispěti mohou. Tak jako při vyhlášených

partiích, světové pověsti se těšících, i zde různici se záliba jednotlivcova padá na váhu — tolik však směle můžeme tvrditi, že ve sv.-Janských proudech jest s dostatek malebných partií a úchvatných po-

„U osla“ v Sovkách.

hledů pro každého. Ze spousty překrásných krajinných obrázků, budiž zde proto zmínka učiněna pouze ještě o dvou, jež dojista rázem každého mile zaujmou: o „Čínském potoku“ a partii zvané „Pod Hrádkem“.

Loď pluje čiperně mezi skalisky a ostrůvky, tu a tam z vody vyčnívajícími, jen na několika málo místech zmírňuje svou rychlost, zdržována jsouc buď mocným vírem neb zpátečním proudem. Zdá se nám též na některých místech, že jen část řeky po pravé straně plyne přirozeným směrem ku Praze, kdežto levá její část, ohraničená skalními výčnělky, mocně se hrne směrem opačným. Zkrátka: stále něco nového a zajímavého, uchvacujícího a pamětihodného.

Již hodinu trvá uchvacující ta plavba. Konečně rozstupují se lesnaté stráně poněkud a kynou nám první domky štěchovické a s nimi, až do odjezdu parníku, nový odpočinek.

* * *

Hluboce dojati zažitými dojmy, na duši osvěženi a posílení vystupujeme z lodi opět na břeh a zbývající hodinku do odjezdu parníku možno nám pobýti v některém z četných hostinců Štěchovických při svačině — však nás zdravý vzduch ve Svatojanských proudech notně již vyhladověl.

Slunce již sklání se za mohutnou Homoli, stíny se prodlužují a milý chlad po parném dni vane k nám od řeky. Jen neradi kráčíme k parníku, jenž dopravit nás má k domovu.

Zazní zvon, lopatky kol zaberou se do vln, parník počne se pohybovati . . . Stojíme na palubě a posledním pohledem loučíme se s místy, kde duch náš nesmazatelných zažil dojmů. Jakoby nás něco vábilo: Vrat se, vrat! Je tak krásně teď v podvečer! Jdi znova v tajemné tišiny těch vábných, hlubokých lesů, spěj jejich stínem k vrcholům hor a skalních srázů a vyčkej tam, až paprsky měsíce snoubí se budou s vlnami Vltavy! — — — Ne, prosím, teď tam nechodte, jen teď ne! Zdržujet

se v přítmi lesů štěchovických potutelná lesní víla Lochtibrada, jež tolik životů statných junáků a spanilých dívek zdejších má na svědomí. . . Pročež: pozor!

A také neříkejte: S Bohem, s Bohem, čarokrásný kraji! —

Spíš rcete prostě: *Na shledanou!*

„KÖRBRŮV ILLUSTROVANÝ PRŮVODCE PO PAMÁTNÝCH A ZAJÍMAVÝCH MÍSTECH KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO“, vychází v sešitech kapesního formátu v ceně mírné, každému přístupné a přináší věrný popis a zdařilá vyobrazení: hradů, tvrzí, zámků, historicky památných měst a míst českých.

Objednati lze u nakladatele PAVLA KÖRBRA V PRAZE, Riegrovo nábřeží 246, jakož i u všech knihkupců.

Veselá mysl píl zdraví!

Humor jest kořením života. Napomáhá trávení a tím jest i užitečným lékem, jest zachovávatelem zdraví i tělesné svěžesti a tím prodlužuje život. Humor zahání dlouhou chvíli, přemáhá nudu a proto čti každý

ILLUSTROVANÉ ČESKÉ HUMORESKY.

Sbírka ta došla v nejširších kruzích zvláště v lidného přijetí, a to plným právem.

Jest to bohatá kytice smavých pestrých květů, sebraných na luzích českých, snůška zdravého své-

rázného českého humoru, zušlechtěna povolanými literáty a doplněna roztomilými obrázky předních našich ilustrátorů.

Ukázka vyobrazení z díla „Ilustr. české humoresky“.

Vychází v sešitech po **30 hal. v pátek každého týdne.**

První sešit obdrží každý na ukázkou zdarma, kdo oň v nakladatelství **PAYLA KÖRBRA** v Praze, na **Riegrovu nábřeží číslo 246** nebo u kteréhokoli knihkupce se přihlásí.

„Praha dvacátého století,“

delikátní a nanejvýš poutavý časopis tento, vycházející týdně v sešitech po 40 hal. i ve zvláštním vydání ve svazcích po 2 kor. 40 hal.

Jako celek jest ozdobou každého salonu svým opravdu pestrým a skvostným obsahem literárním a nádhernými, nanejvýš originelními apartními vyobrazeními předních ilustrátorů českých.

Posud vyšlo 20 sešitů, jež tvoří 3 svaz.

Odebírej každý, kdož stopovati chceš pestrý život matičky Prahy a kdo se příjemně a ušlechtilě baviti chceš.

Seš. první na ukázkou zdarma obdrží každý u nakladatele

PAVLA KÖRBRA

v Praze,
na Riegrovu
nábřeží 246

nebo u knihkupců.

„PRAHA VE DNE V NOCI.“

Líčení pražského života slovem i obrazem.

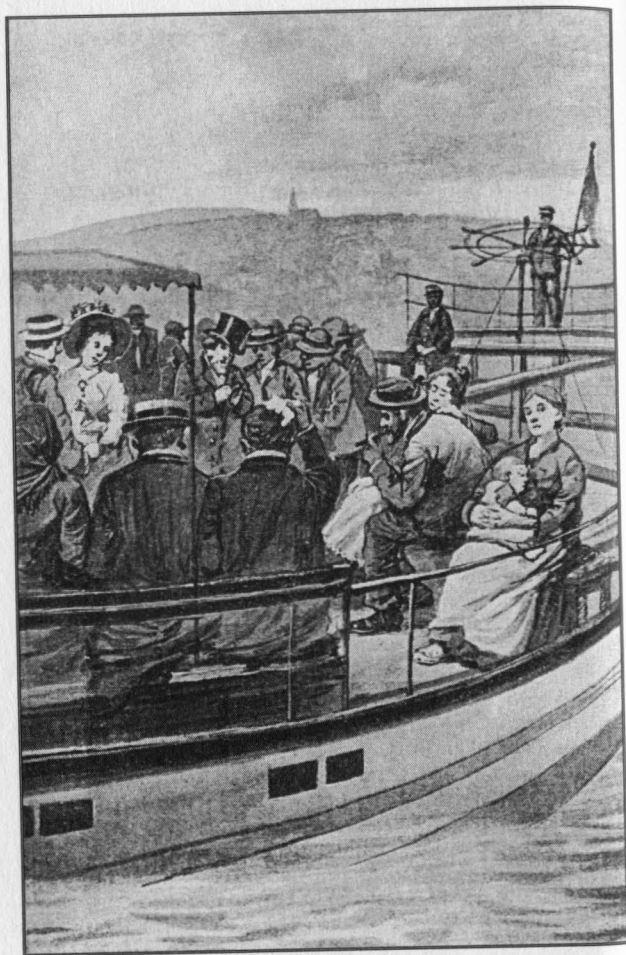
Jako v zrcadle zde dovednými péry literátů a žurnalistů, kteří ve velikém počtu věnovali originální této publikaci své síly, zachycen veškerý ten ruch velkoměsta, kde každý téměř dům má svoji historii; jest tu spousta románků nejvýše zajímavých. Plno lesku i bídy odráží se v této „Praze ve dne v noci“.

K tomuto slovnímu vyličení, aby dojem byl naprosto dokonalý, dostavuje se ještě ilustrátor, jež krásným obrazem vystihuje a doplňuje líčení. Pořadatel díla za ruku čtenáře bere a po Praze jej provádí, představuje mu, figurky pražské a delikátním způsobem dává mu nahlédnouti do jejich života, ať bouřlivého, ať tiše trpícího, vždy však nadmíru zajímavého, poutavého a nezdídka i poučného.

Dílo to vyšlo v 50ti sešitech po 40 hal. — Lze obdržeti je též v šesti svazcích z nichž I. stojí 2 K 40 hal., II. 3 K 20 hal., III. 2 K 60 hal., IV. 3 K 40 hal., V. 3 K, VI. 4 K 50 hal.

Objednávky vyřizuje obratem naklad. **PAVEL KÖRBER** v Praze, na Riegrovu nábřeží, č. 246, jakož i každý knihkupec. — První sešit na ukázkou zdarma!

Ukázka vyobrazení z díla „Praž ve dne v noci“

Körbrův illustr. Průvodce

po památných a zajímavých
místech království Českého.

Průvodce ten vychází v sešitech a přináší věrný popis a zdařilá vyobrazení hradů, tvrzí, zámků, historicky památných měst a míst českých.

Zaznamenává veškeré potřeby výletníků, udílí pokyny, spolehlivé rady a informace. Jest svého druhu **jedinou příručí praktickou pomůckou** na výletech a cestách po české vlasti.

I. seš. „**Karlštejn**“. Cena 40 h, poštou 50 h.

II. seš. „**Sv. Jan pod Skálou**“. Cena 40 h, poštou 50 haléřů.

III. seš. „**Křivoklát**“. Cena 50 h, poštou 60 h.

IV. seš. „**Z Prahy do Štěchovic a Svatojanské proudy**“. Cena 50 h, pošt. 60 h.

Obdržeti lze u nakladatele

Pavla Körbra v Praze, Riegrovo nábřeží 246,

jakož i u všech knihkupců.